

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	15
Przedmowa	17
Wstęp	21
Część I	
Wdrażanie procedury podatkowej w firmie – od czego zacząć przed pisaniem procedury?	
Rozdział I	
Kolejność działań przed wdrożeniem procedury podatkowej	33
Rozdział II	
Nakłonienie do wdrożenia procedury (sprzedaż)	35
1. Sprzedaż procedur podatkowych – uwagi ogólne	35
2. Sprzedaż dyrektorowi finansowemu / księgowemu / dyrektorowi podatkowemu	36
3. Sprzedaż zarządowi/właścicielowi	41
4. Argument dla wszystkich – Kodeks karny skarbowy	43
Rozdział III	
Dokąd zmierzamy? Zdefiniowanie celu wdrożenia procedury	50
1. Cele towarzyszące wdrażaniu procedur podatkowych	50

2. Wypełnienie wymogu obligatoryjnego posiadania procedur podatkowych	52
3. Ochrona przed odpowiedzialnością karnoskarbową	55
3.1. Uwagi ogólne	55
3.2. Obrona przed zarzutem popełnienia czynu	57
3.3. „Uniwersalne” ryzyka Kodeksu karnego skarbowego	57
3.4. „Szczególne” ryzyka Kodeksu karnego skarbowego	95
3.4.1. Uwagi ogólne.....	95
3.4.2. Niezłożenie informacji o pojazdach.....	95
3.4.3. Naruszenia z obszaru prawa akcyzowego.....	95
3.4.4. Naruszenia z obszaru cen transferowych.....	97
3.4.5. Naruszenia z obszaru WHT.....	98
3.4.6. Naruszenia z obszaru MPP	100
3.4.7. Naruszenia obowiązków tzw. raportujących operatorów platform.....	101
3.4.8. Naruszenie obowiązków MDR.....	102
3.4.9. Naruszenia z obszaru prawa celnego.....	105
4. Procedury należytej staranności podatkowej jako środki zmniejszenia ryzyka stwierdzenia winy zarządzających jednostką na gruncie Kodeksu karnego skarbowego	107
4.1. Znaczenie przypisania winy i wpływ procedur należytej staranności	107
4.2. Współpraca z organami kontrolnymi	109
4.3. Zakres dokumentacji	110
4.4. Szkolenia dla pracowników	111
4.5. Weryfikacja kontrahentów	111
4.6. Systemy informatyczne	112
4.7. Procedury awaryjne	113
4.8. Dokumentowanie działań	114
4.9. Audyty wewnętrzne	115
4.10. Komunikacja wewnętrzna	115
4.11. Współpraca z doradcami podatkowymi	116
5. Odciążenie jednostki odpowiedzialnej za rozliczenia podatkowe	117

Rozdział IV

Analiza stanu obecnego	124
1. Sens i cel analizy stanu zastanego	124
2. Analiza materialna – podstawy audytu podatkowego	126
2.1. Audyt podatkowy w CIT	126
2.1.1. Uwagi ogólne	126
2.1.2. Cel i zakres audytu	126
2.1.3. Metodyka przeprowadzania audytu w CIT	127
2.1.3.1. Analiza przychodów.....	127
2.1.3.2. Analiza KUP	127
2.1.3.3. Alokacja kosztów do źródeł przychodów	128
2.1.3.4. Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych.....	130
2.1.3.5. Amortyzacja nieruchomości w spółkach nieruchomościowych	131
2.1.3.6. Ulgi podatkowe i zwolnienia	132
2.1.3.7. Podatek minimalny	133
2.1.3.8. Podatek od przerzuconych dochodów....	134
2.1.4. Dokumentacja audytowa audytu w CIT	135
2.1.5. Inne praktyczne aspekty przeprowadzania audytu.....	135
2.1.6. Wnioski i rekomendacje	136
2.2. Audyt podatkowy w VAT	137
2.2.1. Uwagi ogólne	137
2.2.2. Cel i zakres audytu	138
2.2.3. Metodyka przeprowadzania audytu w VAT	138
2.2.3.1. Analiza transakcji sprzedaży i zakupu...	138
2.2.3.2. Weryfikacja dokumentacji	139
2.2.3.3. Kontrola poprawności rozliczeń VAT	140
2.2.3.4. Analiza stosowania stawek VAT.....	140
2.2.3.5. Weryfikacja odliczeń VAT naliczonego	141
2.2.3.6. Analiza transakcji wewnątrzspółnotowych i eksportowych.....	141
2.2.3.7. Kontrola stosowania MPP	142

2.2.4. Dokumentacja audytowa	143
2.2.5 Wnioski i rekomendacje	144
2.3. Prowadzenie audytu MDR	145
2.3.1. Uwagi ogólne.....	145
2.3.2. Etapy audytu MDR.....	145
2.3.3. Rodzaje audytów MDR	147
2.3.4. Metody zbierania danych	148
2.3.5. Kluczowe obszary ryzyka	148
2.3.6. Raport z audytu MDR.....	149
2.3.7. Rekomendacje	150
3. Analiza stanu obecnego – obowiązujące uregulowania	151
4. Źródła wiedzy o istniejących procedurach – źródła ogólnodostępne	153
5. Informacje uzyskane od jednostki	156
5.1. Procedury „podatkowe”	156
5.1.1. Uwagi ogólne.....	156
5.1.2. Rzeczy wspólne dla wszystkich procedur	157
5.1.3. Obszary charakterystyczne dla konkretnych procedur	162
5.1.3.1. Indywidualizacja podejścia.....	162
5.1.3.2. Procedury należytej staranności w VAT	163
5.1.3.3. Procedury należytej staranności w WHT	165
5.1.3.4. Procedury MDR.....	167
5.1.3.5. Procedury rozliczania CIT	170
5.1.3.6. Procedury związane z podatkiem od nieruchomości	172
5.1.3.7. Procedury dotyczące obowiązków płatnika PIT	173
5.2. Procedury regulujące obszary niepodatkowe wpływające na podatki	174
5.2.1. Wpływ procedur „niepodatkowych” na obszary podatkowe.....	174
5.2.2. Procedura zakupowa.....	175
5.2.3. Procedury AML	176
5.2.4. Regulacje dotyczące wynagrodzeń	178

Rozdział V

Określenie ról i odpowiedzialności jednostek w firmie	180
1. Charakterystyka obszarów odpowiedzialności	180
2. Dział podatkowy, finansowy, księgowy	182
3. Dział kontrolingu	186
4. Dział administracji	187
5. Dział IT	189
6. Zarząd (właściciele)	191
7. Dział zakupów	194
8. Dział sprzedaży	196
9. HR (<i>payroll</i>)	198

Rozdział VI

Zidentyfikowanie interesariuszy	200
1. Rola i wpływ interesariuszy	200
2. Klasyfikacja jednostek jako interesariuszy	200

Rozdział VII

Zbadanie podejścia interesariuszy	202
1. Metodyka badania podejścia interesariuszy	202
2. Jednostki jako interesariusze – możliwe scenariusze	203
3. Dział podatków, finansów, księgowości	203
4. Kontroling	204
5. Dział administracji	206
6. Dział IT	207
7. Zarząd (właściciele)	208
8. Dział zakupów	209
9. Dział sprzedaży	210
10. Dział HR (<i>payroll</i>)	211

Rozdział VIII

Zapewnienie współpracy interesariuszy	214
1. Zakres działań z interesariuszami	214
2. Działania edukacyjne i zwiększenie świadomości	214
3. Komunikacja z kierownictwem	216
4. Unikanie decyzji wbrew interesom interesariuszy	217

5. Jak zmieniać nastawienie interesariuszy? Zasady komunikacji	218

Część II

Tworzenie procedury podatkowej

Rozdział I

Podstawy tworzenia procedur podatkowych	229

Rozdział II

Praca nad konspektem (krok 1)	230

1. Konspekt jako narzędzie pracy nad procedurami podatkowymi 230
2. Praca nad konspektem – etapy 231
3. Zawartość konspektu 233
4. Praca z wykorzystaniem konspektu – korzyści dla doradcy zewnętrznego 236

Rozdział III

Ustalenie poziomu apetytu na ryzyko (krok 2)	238

1. Apetyt na ryzyko – wyjaśnienie pojęcia 238
2. Adresowanie apetytu na ryzyko w procedurach podatkowych 238
3. Metoda odwołania do wartości pozycji ryzykownych 240
4. Metoda odwołania do poziomu merytorycznej oceny ryzyka 243
5. Metody kombinowane 247

Rozdział IV

Napisanie procedury (krok 3)	250

1. Przystąpienie do „właściwej” pracy 250
2. Wprowadzenie do procedury 250
3. Definicje 253
 - 3.1. Znaczenie definicji w procedurach podatkowych 253
 - 3.2. Co powinno znaleźć się w definicjach? 253
 - 3.3. Dwie szkoły formułowania definicji 254
 - 3.4. Podsumowanie 257

4. Zarządzanie strategiczne i podejmowanie decyzji	257
4.1. Wstęp do zagadnień zarządczych w procedurach podatkowych	257
4.2. Ustalenie odpowiedzialności za podejmowanie działań	257
4.3. Podejmowanie decyzji w sytuacjach spornych	258
4.4. Rola kierowników jednostek biznesowych	259
4.5. Podsumowanie	259
5. Procesy funkcji podatkowej	260
5.1. Zakres procesów uwzględnianych w procedurach podatkowych	260
5.2. Weryfikacja transakcji – podział na kategorie	261
6. Nadzór wewnętrzny w zakresie systemów IT	265
7. Zasady przechowywania dokumentów i informacji	267
8. Upowszechnianie wiedzy o procedurze i szkolenia podatkowe	270
9. Ochrona sygnalistów	272
10. Monitorowanie, audyt i rewizja procedury	274
11. Zasady audytu materialnego	277
11.1. Rola audytu materialnego	277
11.2. Rodzaje audytów podatkowych	278
11.3. Wytyczne w zakresie audytów wewnętrznych – wybór czynników ryzyka	280
12. Wytyczne w zakresie audytów wewnętrznych – dobór próby	303
13. Przydatny wzorzec – praktyczny poradnik metod doboru próby	304
13.1. Ogólny zarys zagadnienia doboru próby	304
13.2. Przed doborem próby – wybór populacji	306
13.3. Metody próbkowania	307
13.4. Statystyczny dobór próby	308
13.5. Niestatystyczne metody doboru próby	311
13.5.1. Ogólna charakterystyka metod niestatystycznych	311
13.5.2. Jakościowy dobór próby.....	311
13.5.3. Dobór na podstawie osądu	313
13.5.4. Dobór przypadkowy.....	314

13.6. Małe populacje a dobór próby	316
13.7. Stratyfikacja, czyli unikanie zafałszowania obrazu	316
13.7.1. Uwagi ogólne	316
13.7.2. Losowanie warstwowe (stratyfikacja) – kroki ...	318
13.8. Próg istotności, czyli właściwa reakcja na ograniczone zasoby	320

Rozdział V

Jak szkolić, by wdrożyć procedurę podatkową?	324
1. W jakim celu szkolić?	324
2. Wpływ szkoleń na efektywność wdrażania procedur	325
3. W jaki sposób szkolić?	326
3.1. Szkolenia dla pracowników prowadzących księgi podatkowe	326
3.2. Szkolenia dla pozostałych pracowników	328
3.3. Wskazówki dotyczące prowadzenia szkoleń i zarządzania nimi	330
3.4. Wskazówki dotyczące narzędzi	331

Część III

Przykłady – konkretne procedury

Rozdział I

Procedura MDR	335
1. Wprowadzenie do rozdziału	335
2. Wstęp (do procedury)	337
3. Definicje	339
4. Działania podejmowane w celu wywiązania się z obowiązków	342
5. Obowiązki jednostki jako promotora	345
6. Obowiązki wspomagającego	348
7. Obowiązki korzystającego	351
8. Określenie obszarów ryzyka	354
9. Zasady przechowywania dokumentów i informacji	364
10. Szkolenia i upowszechnianie wiedzy	367
11. Zasady zgłaszania naruszeń	370
12. Zasady kontroli wewnętrznej	373

13. Wejście w życie, zatwierdzenie i zmiana procedur	376
14. Załączniki – instrukcje wypełniania konkretnych informacji MDR	380

Rozdział II

Procedura WHT	385
1. Wprowadzenie do rozdziału	385
2. Wstęp (do procedury)	386
3. Definicje	388
4. Opodatkowanie należności	391
5. Przesłanki uprawniające do zastosowania preferencji WHT	395
6. Proces weryfikacji	399
7. Transakcje o wartości powyżej 2 000 000 zł rocznie. Zasady szczególne	404
8. Obowiązki sprawozdawcze	407
9. Dokumentacja i archiwizacja	408
10. Zasady zgłaszania naruszeń, kontroli wewnętrznej, stosowania procedury i aktualizacji	410
11. Materiały pomocnicze – załączniki	410
11.1. Znaczenie załączników w procedurze WHT	410
11.2. Oświadczenie o spełnieniu wymagań do zastosowania zwolnienia	411
11.3. Kwestionariusz niezależności od podmiotów trzecich	412
11.4. Kwestionariusz wewnętrznej oceny okoliczności transakcji z osobą prawną	413

Rozdział III

Procedura VAT	415
1. Wprowadzenie do rozdziału	415
2. Wstęp (do procedury)	417
3. Definicje	419
4. Proces weryfikacji kontrahentów spółki – zakupy	422
5. Polityka płatności	426
6. Dokumentowanie transakcji, weryfikacji oraz ich archiwizacja	429

7. Zasady zgłaszania naruszeń, kontroli wewnętrznej, stosowania procedury i aktualizacji	431
8. Materiały pomocnicze – załączniki	431

Posłowie	437

Bibliografia	439

Orzecznictwo	441